

Στρογγυλό Τραπέζι
Καταδυτικός Τουρισμός - Ναυάγια Επισκέψιμα Μουσεία
Συντονίστρια: Μαργαρίτα Μανούσου, Δημοσιογράφος τουρισμού

Ρεπορτάζ-επιμέλεια: Μαργαρίτα Μανούσου

Ο ελληνικός ενάλιος αρχαιολογικός πλούτος
ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η προοπτική αξιοποίησης του ενάλιου ελληνικού αρχαιολογικού πλούτου και η δημιουργία υποβρύχιων μουσείων. Προϋπόθεση αποτελεί βέβαια η ικανοποίηση όλων των αναγκαίων προϋποθέσεων των σύγχρονων καταδυτικών προορισμών, ώστε ο ενάλιος πλούτος να αποτελέσει κλειδί για την τουριστική ανάκαμψη της χώρας μας και όχι μόνο.

Η ελληνική θάλασσα αποτελεί σε κάθε περίπτωση ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία της ταυτότητας του ελληνικού τουριστικού προϊόντος. Συχνά αποτελεί και τον κύριο λόγο επιλογής της Ελλάδας ως προορισμού διακοπών από πολλούς της χώρας μας. Η Μαργαρίτα Μανούσου, αρχισυντάκτρια του περιοδικού, προσκλήθηκε να οργανώσει ένα στρογγυλό τραπέζι με θέμα «Καταδυτικός τουρισμός και ναυάγια ως επισκέψιμα μουσεία» στο συνέδριο «Θάλαττα: Βιώσιμη θαλάσσια οικονομία στις νησιωτικές περιοχές». Στο στρογγυλό τραπέζι πήραν μέρος οι Άγγελος Μαγκλής, Πέτρος Νικολαΐδης, Αλέξανδρος Σωτηρίου, Παύλος Στεφανίδης και Γιώργος Τζανάκης.

Στη δύσκολη περίοδο που περνά η οικονομία της χώρας μας, η προοπτική αξιοποίησης του θαλάσσιου πλούτου αποτελεί μοναδική ευκαιρία για θετική δράση και αφορμή για επανατοποθέτηση της εικόνας της χώρας μας διεθνώς.

Στο συνέδριο, ο κ. Μαγκλής μίλησε για τα υποβρύχια μουσεία στην Ελλάδα. Στο σημερινό παγκοσμιοποιημένο ανταγωνιστικό περιβάλλον της έξυπνης εξειδίκευσης και της βιώσιμης ανάπτυξης, η ανάγκη για διαφοροποίηση των προσφερόμενων αγαθών και υπηρεσιών είναι εντονότατη. Η περιφερειακή τουριστική ανάπτυξη θα πρέπει να στηριχθεί στην πολιτιστική διαφοροποίηση και σε μία αειφόρο και ισορροπημένη στρατηγική η οποία θα στηρίζεται στην καινοτομία, στην πολυαπασχόληση και στην κοινωνική συναίνεση.

Ο όρος glocalization ποτέ δεν ήταν τόσο επίκαιρος, καθώς και η αξιοποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της Ελλάδας και ειδικά του θαλάσσιου και του νησιωτικού περιβάλλοντός της. Η συμπόρευση του πολιτισμού με τον τουρισμό είναι απαραίτητη τόσο για την ανάπτυξη βιώσιμων μοντέλων πολιτιστικής αξιοποίησης του ελληνικού αρχαιολογικού πλούτου όσο και για τη δημιουργία ιδιαίτερου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος στην τουριστική αγορά.

Οι ελληνικές θάλασσες είναι γεμάτες αρχαία ναυάγια και διαθέτουν πληθώρα υποθαλάσσιων, προϊστορικών κυρίως, οικισμών, οι οποίοι μπορούν να αξιοποιηθούν για να δημιουργήσουν ένα παγκόσμιο ανταγωνιστικό προϊόν στην καταδυτική βιομηχανία, η οποία γνωρίζει άνθιση τα τελευταία χρόνια με περισσότερους από 25 εκατ. πιστοποιημένους αυτοδύτες σε όλο τον κόσμο, εκ των οποίων τουλάχιστον 4

εκατ. είναι στην Ευρώπη.

Τα αρχαία ναυάγια πρέπει να προστατεύονται in situ σύμφωνα με την UNESCO, καθώς αποτελούν παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά, ως χρονοκάψουλες του παρελθόντος. Σε ορισμένες χώρες του κόσμου λειτουργούν ήδη υποβρύχια μουσεία, για παράδειγμα, στην Καισάρεια του Ισραήλ, στην Βαία της Ιταλίας, στη Νέα Σκωτία του Καναδά, στο Nagshead των ΗΠΑ, στο Ελσίνκι στη Φινλανδία, ενώ ετοιμάζεται επισκέψιμος ενάλιος αρχαιολογικός χώρος και στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Στην Ελλάδα έχει ξεκινήσει μία αντίστοιχη πρωτοβουλία από το 2006, η οποία αποτελείται από το Βραβευμένο Πρότυπο Καινοτόμο Σχέδιο «Άνω Μαγνήτων Νήσοι», το οποίο χρηματοδοτείται από την Περιφέρεια Θεσσαλίας ως έργο-σημαία στο ΕΣΠΑ. Το έργο αφορά την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη της Αλοννήσου και της Σκοπέλου και ενδεχομένως του Νότιου Παγασητικού κόλπου μέσω του καταδυτικού τουρισμού και κυρίως της μετατροπής των πλουσιότατων ναυαγίων της περιοχής σε επισκέψιμους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους από το 2015.

Το σημερινό ελληνικό θεσμικό πλαίσιο είναι επαρκές, καθώς η λειτουργία του προβλέπεται από το άρθρο 11 του Ν.3409/2005 και απαιτείται μόνο η υπουργική απόφαση για την ίδρυση κάθε υποβρυχίου μουσείου. Τα υποβρύχια μουσεία πλαισιώνονται από ένα θαυμάσιο θαλάσσιο περιβάλλον το οποίο είναι ενταγμένο στο μεγαλύτερο θαλάσσιο πάρκο της Μεσογείου, αυτό της Αλοννήσου, για την προστασία της φώκιας *Monachus monachus*.

Για τη βιωσιμότητα του έργου είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί εβδομαδιαίος τουριστικός προορισμός με επαρκή αριθμό υποβρυχίων μουσείων σε κάθε νησί ή περιοχή (τουλάχιστον πέντε), καθώς και να πλαισιώνονται αυτά από τα κατάλληλα καταδυτικά πάρκα, στα οποία θα χρησιμοποιηθούν, ως τεχνητοί ύφαλοι, μοντέρνα μεγαγλυπτά.

Το καταδυτικό πάρκο με τα υποβρύχια μουσεία θα λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου με την ισχυρή συνεισφορά της τοπικής αυτοδιοίκησης, με κατάλληλες προγραμματικές συμβάσεις με το Υπουργείο Πολιτισμού και το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ενώ αρμόδιο για την ίδρυσή του είναι το Υπουργείο Πολιτισμού.

Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνουμε την ανάπτυξη μειονεκτικών νησιωτικών περιοχών της χώρας, καθώς το μοντέλο δύναται να έχει επαναληψιμότητα σε όλη την Ελλάδα, δημιουργώντας ένα ιδιαίτερα ανταγωνιστικό τουριστικό πλεονέκτημα και τοποθετώντας την Ελλάδα στην πρώτη θέση του παγκόσμιου καταδυτικού ενδιαφέροντος.

Ο Γιώργος Τζανάκης μίλησε για την αυτόνομη κατάδυση ως τουριστικό προϊόν, η οποία, κατά την άποψή του, αποτελεί τα τελευταία χρόνια ένα σημαντικό κεφάλαιο για τις εθνικές οικονομίες πολλών χωρών.

Η αυτόνομη κατάδυση στην Ελλάδα, ενώ φαίνεται να έχει μία ιστορία 25 χρόνων, έχει αναπτυχθεί μόλις τα τελευταία χρόνια, με την εφαρμογή του νόμου 3409, προσθέτοντας ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στις συγκεκριμένες παραγωγικές δυνάμεις του τόπου.

Η συμμετοχή του συγκεκριμένου κλάδου μπορεί να μην έχει μέχρι σήμερα αποτιμηθεί στο επίπεδο της εθνικής οικονομίας, ωστόσο εκτιμάται πως έχει να προσφέρει πολλά σε αυτήν.

Η αναγκαιότητα της σύνδεσης της πολιτικής ηγεσίας (κυβέρνηση) και της τοπικής αυτοδιοίκησης με την επιστημονική κοινότητα και τους παραγωγικούς φορείς ώστε να αναδειχθεί ο κλάδος του καταδυτικού τουρισμού, κρίνεται επιτακτική, ιδιαίτερα σε αυτήν τη περίοδο που η χώρα διανύει την εποχή των ισχνών αγελάδων και η εναλλακτική μορφή εισερχόμενου τουρισμού είναι η απαίτηση των αγορών του εξωτερικού.

Η σύνδεση αυτή θα πρέπει να στηρίζεται σε διεθνείς πρακτικές και προσεγγίσεις αξιοποιώντας τη μέχρι σήμερα συσσωρευμένη εμπειρία που διαθέτουν τα ελληνικά πανεπιστήμια και ιδρύματα, όπως το ΑΠΘ, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, το ΕΛΚΕΘΕ και το Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Η πολιτική ηγεσία έδειξε, τουλάχιστον στο πλαίσιο της ημερίδας, διατεθειμένη να συνεργαστεί με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (καταδυτικά κέντρα, ένωση ξενοδόχων, επιστημονική κοινότητα, εξειδικευμένο Τύπο), προκειμένου να αναπτυχθούν ανάλογες δραστηριότητες, αναγνωρίζοντας όλες τις αναγκαιότητες. Είναι αναγκαίο να αναπτυχθούν εξειδικευμένα εργαλεία-εκδόσεις προώθησης της ιδέας του καταδυτικού τουρισμού, κατά την πρακτική των εκδόσεων ανάδειξης αρχαιολογικών χώρων. Ως τέτοια εργαλεία θεωρούνται διάφορες έντυπες και ηλεκτρονικές εκδόσεις (π.χ., λευκώματα, οδηγοί χαρακτηριστικών ειδών χλωρίδας και πανίδας του θαλάσσιου βιόκοσμου, CD-DVD υποθαλάσσιων οργανισμών και καταδυτικών προορισμών), που θα απευθύνονται σε όλες τις ηλικίες και κατηγορίες κοινού (μαθητές, φοιτητές, τουρίστες, δύτες, περιβαλλοντολόγους κ.λπ.) καθώς και στα επιμέρους ενδιαφέροντα (αρχαιολογία, θαλάσσια βιολογία, επιστημονική κατάδυση κ.ά.).

Να διαμορφωθεί ειδικό γραφείο Διασύνδεσης του Υπουργείου Πολιτισμού και του Υπουργείου Τουρισμού και Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας με τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Να διαμορφωθεί επιτροπή-δεξαμενή ιδεών και καινοτόμων δράσεων (think tank), η οποία θα ιεραρχήσει τις σκέψεις και τις προτάσεις που θα αποτελέσουν ένα μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό δράσεων για την ανάπτυξη του κλάδο, ώστε να είναι συμβατός με την προστασία της βιοποικιλότητας και του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Η επιτροπή αυτή να είναι άμεσα συνεργαζόμενη με το ΥΕΝ, το Υπουργείο Τουρισμού και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας, καθώς και το γραφείο Αλιείας της ΕΕ. Να συμμετέχει αυτή η επιτροπή και στη διαμόρφωση των προγραμμάτων της ΕΕ.

Η λειτουργία των πρώτων υποβρύχιων μουσείων δύναται να συντελέσει αποφασιστικά στη δημιουργία παγκόσμιου ανταγωνιστικού προϊόντος. Θα πρέπει να καταστεί σαφές ότι από την εφαρμογή του νόμου 3409 και των συναφών υπουργικών αποφάσεων, ο νόμος είναι σαφής και πληροί τις απαιτήσεις του καταδυτικού χώρου και θα πρέπει να συμπληρωθούν οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις και διατάξεις που αφορούν στα καταδυτικά πάρκα.

Τέλος, όσον αφορά στην αγορά του καταδυτικού τουρισμού χρειάζεται η σύμπραξη της Πολιτείας, της επιστημονικής κοινότητας, του ξενοδοχειακού κόσμου και της καταδυτικής κοινότητας, ώστε να διαδοθεί ότι υπάρχει κατάδυση στην Ελλάδα και δικαιούμαστε ένα μερίδιο από την αγορά που λέγεται παγκόσμιος καταδυτικός τουρισμός.

Επισημαίνεται ότι ένα συνέδριο για ένα τόσο σημαντικό θέμα δεν μπορεί να φέρει την άνοιξη, όμως συντονισμένες προσπάθειες που ξεκινούν από την επόμενη μέρα μπορούν να φέρουν αποτελέσματα και η συνέχιση των διαβουλεύσεων καθώς και η θέσπιση των κατάλληλων νομοθετικών εργαλείων θα είναι το δυναμικό ξεκίνημα σε ένα δυναμικό εργαλείο της τουριστικής βιομηχανίας μας που λέγεται καταδυτικός τουρισμός. Η παγκόσμια αγορά τουρισμού ζητά καταδυτικό τουρισμό και εμείς όλοι καλούμαστε να δώσουμε κάτι μοναδικό που υπάρχει στη χώρα μας.

Το ξεκίνημα που μπορεί να έχει μία διαδικασία δημιουργίας Προστατευόμενης Θαλάσσιας Περιοχής θα πρέπει να γίνει άμεσα, ακόμη περιέχει μεγάλη πιθανότητα ρίσκου και λαθών. Η ζημιά των τόσων χρόνων απραξίας και αναποφασιστικότητας είναι πολύ μεγαλύτερη σε οικονομικό επίπεδο, αλλά και σε χρονικό (δημιουργία και λειτουργία αντίστοιχων επενδύσεων σε χώρες άκρως ανταγωνιστικές ως προς το ελληνικό τουριστικό προϊόν), απ' ό,τι η ανάληψη της απόφασης δημιουργίας θεσμών που θα διέπουν τη λειτουργία τέτοιων επενδύσεων και θα έχει το χρόνο και την εμπειρία της εφαρμογής για να διορθωθεί.

Ό,τι δημιουργηθεί από την Πολιτεία, θα πρέπει να είναι ευέλικτο και προσαρμόσιμο στις αλλαγές των αναγκών ζήτησης και δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να είναι απαγορευτικό.

** Ο Πέτρος Νικολαΐδης είναι ωκεανογράφος-βιολόγος, ειδικός μηχανικός ενάλιων έργων, ερευνητής υποθαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων, συντονιστής του Προγράμματος και εκπρόσωπος του Πιέρ-Ιβ Κουστό στην Ελλάδα.*

Πέτρος Νικολαΐδης

Δίκτυο Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών στις Κυκλάδες

Μία προσπάθεια που φαίνεται να υλοποιείται για το θαλάσσιο περιβάλλον των Κυκλάδων υπό την αιγίδα του Ιδρύματος Κουστό στο πλαίσιο της εναρμόνισης με την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Οι Κυκλάδες στο Αιγαίο: διαχρονικός φυσικός και πολιτιστικός θησαυρός, πόλος έλξης ποιοτικού τουρισμού

Ο Πέτρος Νικολαΐδης λαμβάνει υπόψη του ότι το Αιγαίο είναι μία πολύ ιδιαίτερη περιοχή του πλανήτη, φιλική προς τον άνθρωπο, πλούσια σε πρώτες ύλες, τροφή και, ασφαλώς, με απaráμιλλο φυσικό κάλλος. Πάντα προσπαθεί, όπως σημειώνει, με αυτά που διδάσκει και γράφει, να συγκροτήσει μία «ολιστική» ενότητα που να περιέχει τις επιστήμες της θάλασσας, την προστασία και τη διατήρηση του παράκτιου και του θαλάσσιου περιβάλλοντος, την Τέχνη και τις ανθρωπιστικές επιστήμες.

Ο ίδιος έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το θαλασσινό στοιχείο, ιδίως το αιγαιοπελαγίτικο και ιδιαίτερα το κυκλαδίτικο, έχουν διαδραματίσει και συνεχίζουν να διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο στην ανάπτυξη και στην εξάπλωση του

πολιτισμού. Δεν είναι τυχαίο, όπως αναφέρει, το ότι τόσοι σημαντικοί πολιτισμοί έχουν ξεκινήσει και έχουν αναπτυχθεί σε αυτήν την περιοχή. Στο Νότιο Αιγαίο έχουν πρόσφατα ανακαλυφθεί μεγάλης έκτασης μεσολιθικοί και νεολιθικοί οικισμοί, όπως αυτοί στο Μαρουλά της Κύθνου και στη Φτελιά της Μυκόνου. Έπονται η Κυκλαδική περίοδος, οι εποχές του Χαλκού και του Σιδήρου και η ιστορική πορεία του Αιγαίου συνεχίζεται με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στη γεωμετρική, στην αρχαϊκή, στην κλασική, στην αλεξανδρινή-ελληνιστική, στη ρωμαϊκή, στη βυζαντινή, καθώς και στην οθωμανική και φραγκική περίοδο, με καθεμία να προσθέτει στη δημιουργία ενός ιδιαίτερου πολιτισμικού περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα, το πλούσιο και πολύ μεγάλης γεωλογικής ποικιλότητας υπόστρωμα, λόγω της έντονης ηφαιστειακής και τεκτονικής δραστηριότητας στην Ελλάδα, παρέχει άφθονα υλικά για την εκρηκτική βιοποικιλότητα, π.χ., στα άνθη που παρατηρούμε στην Ελλάδα.

Οι συνθήκες αυτές, σε συνέργεια με το ήπιο κλίμα, την εύκολη πρόσβαση σε τροφή από ξηρά και θάλασσα, τις άφθονες πρώτες ύλες, όπως οψιανός, σμύριδα, μέταλλα, μάρμαρο, γρανίτης, καθώς και το ότι κάθε νησί είναι στην ουσία ένα οχυρωμένο κάστρο που περιβάλλεται από θάλασσα, είναι πράγματι ιδανικές για την ανάπτυξη πολιτισμού: εδώ γεννήθηκαν η ελεύθερη σκέψη, η φιλοσοφία, τα μαθηματικά, η τεχνολογία, οι επιστήμες, η ποίηση, το θέατρο και ο λόγος, η δημοκρατία, αλλά και η τυραννία, η ολιγαρχία και, όπως διαπιστώσαμε εσχάτως, η... κλεπτοκρατία!

Ο παράγοντας που θεωρείται πως έχει διαδραματίσει το σημαντικότερο ρόλο στη γέννηση και στην ανάπτυξη τόσων πολιτισμών είναι ο ελεύθερος χρόνος, δηλαδή, η *σχόλη!*

Όλα λοιπόν τα παραπάνω εξαιρετικά γνωρίσματα του πολιτισμού δεν θα είχαν δημιουργηθεί αν δεν το επέτρεπε η *πολύτιμη σχόλη*, ο απαιτούμενος και *απαραίτητος ελεύθερος χρόνος* που στο Αιγαίο σήμαινε ευκαιρία για δημιουργία. Οι νομάδες, αντίθετα, δεν έχουν την πολυτέλεια του περίσσιου χρόνου για να διακοσμήσουν ένα χρηστικό αντικείμενο με παραστάσεις και σχέδια, με αποτέλεσμα, ελλείψει δημιουργικού χρόνου, να είναι αδύνατη η ελεύθερη σκέψη, ο διάλογος, η συν-ανα-ζήτηση μεταξύ σκεπτόμενων ανθρώπων.

Η ανάγκη προστασίας των θαλάσσιων περιοχών

Η ιδέα και το χρονικό του εγχειρήματος

Η εκρηκτική βιοποικιλότητα αποτελεί χαρακτηριστικό και της θάλασσας του Αιγαίου. Για την προστασία της, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θεσπίσει νομοθεσία που θα πρέπει να εφαρμοσθεί πλήρως από τα κράτη-μέλη έως το 2020. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι μέχρι αυτήν την καταληκτική ημερομηνία υποχρεούμαστε να έχουμε δημιουργήσει ένα εκτεταμένο δίκτυο θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών ώστε να προστατεύεται τουλάχιστον το 10% των θαλάσσιων εκτάσεών μας.

Από το 1980, ο Πέτρος Νικολαΐδης ξεκίνησε να συντάσσει μελέτες και επιστολές για τη δημιουργία δικτύου θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών (ΘΠΠ) στις θάλασσές μας με αποδέκτες το Υπουργείο Πολιτισμού, τον ΕΟΤ, το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, το Υπουργείο Παιδείας, αλλά, ως είθισται, χωρίς κανένα απολύτως αποτέλεσμα, με δεδομένο ότι τα ζητήματα βρίσκονται εκτός της σφαίρας του «συνήθους πολιτικού ενδιαφέροντος» στη χώρα μας.

Περαιτέρω, το θέμα σε αυτή τη διάσταση τέθηκε πολύ σοβαρά ήδη από το 1999 (και πάλι όμως χωρίς ουδεμία προσπάθεια υλοποίησης από την πολιτική ηγεσία!), σε διημερίδα που διοργανώθηκε στην Πάρο με θέμα «Δίκτυα Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών στο Αιγαίο» .

Ήταν λοιπόν ευτυχής συγκυρία το ότι βρέθηκε πέρυσι στη Σαντορίνη ο Πιέρ-Ιβ Κουστό, ο νεότερος γιος του Ζακ-Ιβ Κουστό, ο οποίος αγάπησε τόσο πολύ το Αιγαίο και τις Κυκλάδες, ώστε αποφάσισε να ηγηθεί μίας νέας προσπάθειας για την οριοθέτηση, τη θέσπιση και τη λειτουργία δικτύου θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών στις Κυκλάδες.

Ο Πέτρος Νικολαΐδης είχε την τύχη και την τιμή να έχει συνεργασθεί το 1976 με τον πατέρα Κουστό στις ανασκαφές του ναυαγίου των Αντικυθήρων και στην έρευνα του «Βρετανικού», έξω από την Κέα. Αναπτύχθηκε μία στενή φιλία μεταξύ τους που συνεχίζεται σήμερα και με τον Πιέρ-Ιβ.

Αυτήν λοιπόν τη φορά, πιστεύει ακράδαντα ότι θα το πετύχει:

- Γιατί είναι επιταγή της ΕΕ από το 2012 μέχρι το 2020 να έχει διευθετηθεί πλήρως το ζήτημα
- Διότι το όνομα «Κουστό» έχει βαρύτητα και κύρος και διότι η συγκυρία είναι εξαιρετικά ευνοϊκή
- Διότι υπάρχουν τρεις πολύ σοβαροί και θερμοί συμμάχους στις Βρυξέλλες, η Επίτροπος Αλιείας, Μαρία Δαμανάκη, η οποία ήδη εξέφρασε στον Πιέρ-Ιβ Κουστό το ζωνρότατο ενδιαφέρον της Κομισιόν και της ίδιας προσωπικά, του ζήτησε δε να είναι σύμβουλός της για τις ΘΠΠ και παρουσίασε έξοχα και συμπυκνωμένα τις θέσεις της στο «Θάλαττα 2012» στη Σαντορίνη, τον ευρωβουλευτή με πείρα στο θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον των Κυκλάδων, Κρίτωνα Αρσένη, που επίσης έκανε μία πολύ συγκροτημένη ομιλία, καθώς και τον αποτελεσματικό και δραστήριο ευρωβουλευτή και χημικό περιβάλλοντος, Νίκο Χρυσόγελο.

Ο Πέτρος Νικολαΐδης πιστεύει ότι αυτό το εγχείρημα είναι *εθνικής σημασίας έργο*, το οποίο συνάδει και με την ανάπτυξη του ιδιαίτερα προσοδοφόρου ακαδημαϊκού τουρισμού, που μπορεί να λειτουργεί *όλο τον χρόνο* στα νησιά και στις παραλίες μας.

Ο σχεδιασμός και το περιεχόμενο της προσπάθειας

Το Δίκτυο Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών στις Κυκλάδες, αρχής γενομένης στη Σαντορίνη, προχωρεί ως εξής: η επιστημονική ομάδα της οργάνωσης Cousteau Divers, συνεργαζόμενη στο πεδίο με την ομάδα ωκεανογραφικής έρευνας του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, συλλέγει στοιχεία και θα εκπονήσει μελέτη που θα υποβληθεί στο αρμόδιο Υπουργείο στις αρχές του 2013.

Με την καθιέρωση των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών, το θαλάσσιο περιβάλλον θα αρχίσει σε δύο με τρία χρόνια να ανακάμπτει από τα προβλήματα που έχει προκαλέσει η υπεραλιεία. Ήδη μετά την εισήγηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, υπάρχει θετική γνωμοδότηση του Συμβουλίου Αλιείας. Αναμένεται να εκδοθεί Προεδρικό Διάταγμα βάσει των Ν. 420/70, 1740/87 και του Ν. 2040/92 ώστε να αρχίσουν όλοι να απολαμβάνουν το θαλάσσιο περιβάλλον, όπως ήδη έχει γίνει στην Ισπανία, στη Γαλλία και στην Ιταλία εδώ και 20 χρόνια, με τεράστια επιτυχία. Ο καταδυτικός τουρισμός έχει αυξηθεί σε σημείο που *μόνο* στην περιοχή Μέδες της Ισπανίας το ετήσιο εισόδημα από καταδύσεις ξεπερνά τα 10 εκατομμύρια δολάρια! Ο κ. Νικολαΐδης αναφέρει ότι κατά την άποψή του αυτοί οι υπό προστασία θαλάσσιοι χώροι θα πρέπει να είναι συγχρόνως και χώροι επιστημονικής παρατήρησης, monitoring, ελέγχου ποιότητας περιβάλλοντος, πειραμάτων από ερευνητικούς φορείς

και πανεπιστήμια, χώροι εφαρμογής ακαδημαϊκών προγραμμάτων σε διάφορα πεδία όπως γεωλογία, βιολογία-οικολογία, αρχαιολογία, χώροι προστασίας ιστορικών ναυαγίων κ.ά. (πρόσφατα εγκρίθηκε το ερευνητικό πρόγραμμα Αρχιμήδης σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Αιγαίου στην Πάρο για *in situ* προστασία ναυαγίου στο διάυλο Πάρου-Νάξου), καθώς και χώροι πόντισης και παρατήρησης τεχνητών υφάλων.

Η πρόταση προτεραιότητας του Πέτρου Νικολαΐδη είναι αυτοί οι χώροι να χρησιμοποιηθούν για τα περίφημα *study abroad* προγράμματα ελληνικών και ξένων πανεπιστημίων και σχολών που μας φέρνουν πολύτιμο συνάλλαγμα και λειτουργούν όλο το χρόνο. Ιδού λοιπόν ένας άμεσος τρόπος επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου με τεράστια οικονομικά οφέλη για τις νησιωτικές και τις παράκτιες κοινωνίες της Ελλάδας!

Μέσα από αυτές τις δραστηριότητες και με το Αιγαίο προστατευμένο και υγιές, είναι απόλυτα σίγουρο ότι οι Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές μπορούν να βοηθήσουν σημαντικότερα στην οικονομική ανάκαμψη της Ελλάδας!

e-mail: aegeandive@otenet.gr, aegeandive@gmail.com info@aegeaninstitute.org
info@aegeandiving.gr

Ιστοσελίδες: www.aegeandiving.gr, www.octopuseatrips.com,
www.aegeaninstitute.org